

עפ"ג 34190/12/13 - מדינת ישראל נגד אברהם הכט

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ג 34190-12-13

לפני כב' ס' הנשיא השופט יעקב צבן

כב' השופט רפי כרמל

כב' השופטת רבקה פרידמן-פלדמן

המערכת מדינת ישראל

נגד

המשיב אברהם הכט

פסק דין

ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום בירושלים (כב' הנשיאה השופטת שולמית דותן) מיום 15.10.13 ועל השלמת גזר הדין מיום 29.10.13 בת"פ 49996-05-11.

כללי

1. המשיב הורשע על יסוד הודאתו במעשה מגונה. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, ביום 19.5.11 נגע המשיב בידה וחזה של המתלוננת שישיבה סמוך על ידו בעת נסיעה באוטובוס, בעת שישיבה. על המשיב נגזרו 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, מאסר על תנאי, פיצוי למתלוננת וצו מבחן. הערעור מופנה כנגד קולת העונש.

הערעור

2. המערערת טוענת כי העונש אינו הולם את חומרת העבירה ואת עברו הפלילי של המשיב, הכולל שלוש הרשעות נפרדות במעשים מגונים שבוצעו בנסיבות דומות למקרה דנן. לשיטתה, בית משפט קמא ייחס משקל מופרז לשיקולי שיקום, תוך החטאת מטרות ההרתעה, הגמול וההלימה. עוד נטען כי רמת המסוכנות המינית מצד המשיב הנה גבוהה, ומהווה נסיבה נוספת לחומרא בעניינו, ויש להורות כי המשך ההליך הטיפולי בעניינו יתבצע במסגרת מאסרו. העונש שנגזר אף יגביר הלכה למעשה את המסוכנות הנשקפת מהמשיב, שיאלץ להשתמש בתחבורה הציבורית באופן יומיומי בעת שירצה את עבודות השירות.

3. ב"כ המשיב טוען כי אין להתערב בגזר דינו של בית משפט השלום, שכן העונש שנגזר עליו אינו חורג, ודאי לא

עמוד 1

באופן קיצוני, ממדיניות הענישה הנוהגת, והעונש שהוטל הולם את מעשיו ונסיבותיו האישיות של המשיב. הסנגור הדגיש כי בית משפט שלום גזר את דינו של המשיב לאחר הליך שיקומי ארוך שנמשך שנה וחצי תחת עינו הפקוחה. נטען כי המשיב איננו רציבידיסט המתעלם ממרותו של החוק, אלא אדם הסובל מבעיה נפשית ולעיתים נכנע לה, וכיום הוא מודע למעשיו ולאבחוננו הנפשי. אמנם, הטיפול עד לשלב גזר הדין לא צלח, אך כעת ההליך השיקומי החל להניב פירות ויש ליתן לו את ההזדמנות להשתקם, בכך תושג תכליתו של ההליך הפלילי בהגנה על הציבור מפני הישנות העבירות.

תסקיר שירות המבחן, חוות דעת המרכז להערכת מסוכנות והממונה על עבודות השירות

4. המשיב, יליד 1951, נשוי, אב לארבעה ילדים וסב לחמישה נכדים, עוסק בעריכה, כתיבה ופרסום באופן עצמאי. המשיב מוכר לשירות המבחן משנת 1986. בתיק דנן הוגשו לבית משפט קמא מספר תסקירים שנערכו בעניינו על ידי שירות המבחן. התסקיר הראשון מיום 28.5.12 (נספח ג' לערעור) מתאר את המשיב כעבריין מין רצידיביסט, שבמשך שנים ביצע עבירות מין דומות לעבירה דנן. המשיב לקח אחריות לביצוע העבירה בתיק דנן, הביע חרטה ואובחן כסובל מסטיה מינית מסוג פרוטורזם (התחככות) במשך כ- 25 שנים. הומלץ לשלבו בטיפול קבוצתי לעברייני מין מהמגזר החרדי בשירות המבחן. ביום 23.7.12 התקבל המשיב לטיפול במרכז יום לטיפול בעברייני מין מבוגרים בקהילה. בתסקיר מיום 1.11.12 (נספח ה' לערעור) פורט כי המשיב מבטא עמדה אמפטית כלפי הקרבן, אך אחז בעמדה הגנתית ונטל אחריות חלקית בלבד על ביצוע העבירה, והומלץ על המשך טיפול. בתסקיר מיום 26.2.13 (נספח ח' לערעור) פורט כי חל שינוי חיובי בהתנהלותו של המשיב. הוא החל לשתף פעולה ונראה כי הוא נתרם מהטיפול, אך צוין כי נדרש המשך טיפול להעמקת ההבנה אודות דפוסי הפגיעה ומודעות לעיוותי חשיבה. לפיכך, הומלץ לשלבו בטיפול מתקדם יותר. בתסקיר מיום 3.7.13 (נספח י' לערעור), התסקיר האחרון שעמד בפני בית משפט קמא, פורט כי המשיב נוטל אחריות רבה יותר ומביע חרטה כנה ומכיר בכך שנדרש לשמור על עצמו ולא להתעלם ממצבי סיכון רלבנטיים. הומלץ על המשך טיפול ועונש שיתחשב בכך ויסייע לשילובו בשוק התעסוקה במהרה.

5. בחוות דעת של המרכז להערכת מסוכנות מיום 13.2.13 (נספח ד' לערעור) פורטו טיפולים נוספים שעבר המשיב בעבר, כדלקמן: טיפול פסיכולוגי לאחר ששחרר ממאסר (לא צוין מתי זה היה), כחלק מתנאי השחרור, אותו תיאר המשיב כלא משמעותי. לאחר מכן, בשנת 2007 שולב בטיפול קבוצתי יעודי לעברייני מין מהמגזר החרדי במסגרת שרות המבחן, שם העריכו הממונים כי הוא מכיר בעיוותי החשיבה שאפיינו אותו ועמדו ברקע לביצוע העבירה. המשיב התייחס לטיפול כאל טיפול משמעותי יותר, אך טען כי לא היה מספיק ארוך ואפקטיבי. בחוות הדעת של המרכז להערכת מסוכנות הוערך כי רמת המסוכנות המינית הנשקפת מהמשיב הנה גבוהה, תוך שצוין כי סיום הטיפול בהצלחה עשוי להפחית מסוכנות זו.

6. הממונה על עבודות השירות בחוות דעתו הראשונית מיום 7.10.13 (נספח י"ג לערעור) לא בא בהמלצה להשמתו של המשיב בעבודות שירות, נוכח התייחסותו של המשיב לעבירות המיוחסות לו, הערכת מסוכנותו והעובדה שמקומות התעסוקה בעבודת שירות פתוחים לקהל הרחב, ובכלל זה אוכלוסיות נשים וחסרי ישע, וצוין כי במסגרת העבודה אין אפשרות לפיקוח צמוד על עובדים. ברם, בחוות דעתו המשלימה מיום 28.10.13 (נספח י"ד לערעור) המליץ הממונה על שילוב של המשיב ב"בית באיר", וצוין כי זהו המקום היחיד בירושלים שקולט עובדי שירות שהואשמו בעבירות מין.

7. במהלך דיון מיום 29.1.14 בערעור שלפנינו, הורינו למרכז להערכת מסוכנות להגיש חוות דעת מעודכנת בעניינו של המשיב. חוות דעת זו נערכה ביום 27.3.14, וממנה עולה כי ההליך הטיפולי נושא פרי ורמת מסוכנותו של המשיב פחתה למסוכנות בינונית-גבוהה. פורט כי המשיב משולב במסגרת טיפול אינטנסיבי בעברייני מין מבוגרים בקהילה במרכז יום במסגרת שירות המבחן. דווח על התקדמות משמעותית בשיקומו, ובכלל זה שיפור ניכר בהבנתו את עיוותי החשיבה שלו ויכולתו לתקנם, וביכולות האמפתיה שלו. יחד עם זאת, צוין כי מדובר בהתקדמות איטית, והומלץ על המשך שילובו בטיפול ממושך מאוד בשילוב עם פיקוח חיצוני.

8. בחוות דעת מעודכנת של הממונה על עבודות השירות מיום 27.4.14, שנערכה לאחר ראיון עם המשיב, פורט כי ניתן להציבו בבית באיר לריצוי עבודות השירות שנגזרו עליו.

דיון

9. המשיב הנו עברייני מין רצדיביסט, שזו עבירת המין החמישית שביצע. בעברו הפלילי של המשיב ארבע הרשעות קודמות, כולן בעבירה של מעשה מגונה בנסיבות דומות לעבירה שלפנינו, ובכלל זה בוצעו במקומות ציבוריים ובמהלך נסיעה באוטובוס, כלפי נשים זרות, שביחס לחלק מהן ניצל מצב בו היו רדומות וללא יכולת למנוע את מעשיו או להתנגד להם. הראשונה בעבירות בוצעה בשנת 1986. בגין עבירות אלה הוטלו על המשיב בעבר עבודות שירות והוא אף ריצה מאסר בפועל בן 8 חודשים, אך לא היה בכך להרתיעו מלשוב ולבצע עבירות מין מסוג זה, שכן, כעולה מתסקיר שירות המבחן, המשיב סובל מזה שנים רבות מסטיה מינית מסוג פרטורזם (התחככות), ומצבו מחייב טיפול מתאים. המשיב עבר טיפולים בשנים קודמות וגורמי הטיפול בהליכי השיקום הקודמים התרשמו מתובנה מסוימת שניכרה בו ביחס למעשיו ומרצונו בשינוי. לעומת זאת, בהליך השיקומי האחרון בו שולב המשיב, ניכרת תמורה חיובית במשיב. מחוות הדעת המעודכנת של המרכז להערכת מסוכנות דווח על התקדמות משמעותית בשיקומו של המשיב, ובכלל זה שיפור ניכר בהבנתו את עיוותי החשיבה שלו ויכולתו לתקנם, וביכולות האמפתיה שלו. גם המשיב התייחס, במסגרת עריכת חוות הדעת המעודכנת, להליך השיקומי אותו הוא עובר כעת, ופירט כי הטיפול הפסיכולוגי הפרטני שקיבל בעבר לא סייע לו, והטיפול הקודם במרכז יום היה קצר ולא אינטנסיבי (פעם בשבוע למשך שלושה חודשים) ועל כן לא היה משמעותי עבורו, ולעומת זאת, הטיפול הנוכחי (שהתקיים חמישה ימים מלאים בשבוע, ולאחר ההתקדמות במצבו, שלושה ימים בשבוע) מהווה עבורו מסגרת משקמת המסייעת לו באופן המשמעותי ביותר. בנוסף, בחוות הדעת המעודכנת נקבע כי רמת המסוכנות הנשקפת מהמשיב ירדה וכעת מוערכת בינונית-גבוהה. המרכז להערכת מסוכנות העריך כי ההתקדמות בשיקומו של המשיב הנה איטית ונדרש טיפול ממושך מאוד להמשך שיקומו. בנסיבות דנן, כליאתו של המשיב תשים לאל את ההליך השיקומי הנמשך קרוב לשנתיים ימים. ודוק, מצבו הנפשי של המשיב אינו פוטר אותו מאחריות פלילית למעשיו, אך יש להתחשב בכך לקולא, שכן בנסיבות אלה, יכולתו לשלוט במעשיו לוקה בחסר. תיקון 113 לחוק העונשין מציב בין שיקולי הענישה גם נסיבה המשליכה על יכולתו של הנאשם להבין את אשר הוא עושה, להבין את הפסול שבמעשהו או את משמעות מעשהו, או משפיעה על יכולתו להימנע מהמעשה או על מידת השליטה שלו על מעשהו (ר': סעיפים סעיף 40ט(6), 40ט(7) ו- 40ט(9) לחוק). כמו כן, לזכות המשיב נזקפת הודאתו שהביאה לחסכון בזמן שיפוטית ויתרה את הצורך בהבאת המתלוננת לעדות, העובדה שלקח אחריות על מעשיו, וגילו (כיום המשיב הינו כבן 62 שנים).

לפיכך, בנסיבות הענין, העונש שקבע בית משפט קמא מאזן היטב בין מכלול שיקולי הענישה, ומשלב עונש ממשי של שישה חודשי מאסר בעבודות שירות, הנמצא בתחום ההלימה העונשית גם לפי תיקון 113 לחוק העונשין, מאסר על תנאי מרתיע לתקופה ארוכה של שלוש שנים והמשך ההליך השיקומי, שיש בו כדי לקדם את האינטרס החברתי במניעת

הישנות של העבירות במקרה דנן. כמו כן, העונש משתלב במתחם הענישה ואינו חורג מהמקובל בעבירות ממין אלה ודאי לא במידה המצדיקה את התערבותנו. צו המבחן, עפ"י תנאים וכללים של שירות המבחן ימשך עוד שנה מהיום. המשיב יחל לרצות עבודות השירות בבית באיר בירושלים ביום 9.7.14. מובהר לו כי הפרה עלולה להפקיע עבודות השרות ולהביאו אף למאסר ממש. לאור כל האמור לעיל הערעור נדחה.

ניתן היום, י"ט אייר תשע"ד, 19 במאי 2014, במעמד ב"כ המערערת, ב"כ והמשיב והמשיב עצמו.

**רבקה פרידמן-פלדמן,
שופטת**

רפי כרמל, שופט

**יעקב צבן, שופט
[סג"נ - אב"ד]**